

Obrana mornarâ iz kotorske pobune

Od 1. do 3. veljače pred ravnih deset godina momčad, u Kotoru stacioniranih ratnih lađa austrijske mornarice dala je izraza svom ogorčenju radi politike rata, nepaštanja mornara na odsustvo i gladi te slaboga postupanja, na vidljiv način. Opis događaja dobit ćemo uskoro od samih učesnika, što je vrlo poželjno, tim više, što bi se kotorskoj buni htjelo da dade ekskluzivno-nacionalističko značenje, koje u stvari ona nije imala. Prije svega su u djelima pobune učestvovali i bili procesirani uz Hrvate i Talijani, Česi te Nijemci i Mađari. Čitavo javno mišljenje kao i izjave optuženika dali su pobuni mornara jedan socijalni karakter, koji iskače tim više, što su u podne 1. veljače 1918. na ratnim lađama dignute crvene zastave i što su se za kotorsko pobunjenike neobično mnogo zauzimali i austrijski njemački socijaldemokrate. Tako je njihov list *Arbeiter-Zeitung* u oktobru 1918., iako je bilo zabranjeno o kotorskom procesu protiv pobunjenika išta pisati, u jednom antrijesu donio toplu obranu procesiranih. Socijaldemokratski nar. poslanici u Reichsrathu su prigodom izjava ministra rata von Czappa u sjednici parlamenta 9. listopada 1918. o kotorskom procesu podigli veliku galamu. Gg. Glöckl i Seitz, današnji bečki načelnik, dobacivali su von Czappa, da je kotorski proces farsa sudske rasprave. Prema tome možemo se složiti tvrdnjom *Arbeiter-Zeitunga*, da su mornari „baš na dječji (!) način izrazili svoju želju za mirom i svoje gladovanje“.

Kotorska pobuna svršila je time, da su četvorica učesnika od prijekoga suda osuđeni na smrt i strijeljani, 11. veljače 1918. na groblju u Skaljarima. Protiv 379 mornara provedena je rasprava pred tvrdavnim sudom u Kotoru, te su za njih tražene teške kazne. Kotorski proces nije bio osamljena pojava. Zadnje godine rata bile su pune procesa protiv čeških, poljskih i drugih legionara 1918. morao je biti vođen u Marmaros-Szigetu proces protiv poljskih legionara, koji su htjeli da pređu na Antantinu stranu, ali je abolidan. Kotorski proces bio je vođen svom strogošću. Optužene je imalo da brani 30 oficira, između kojih dobro poznati prvak SLS dr Leskovar.

Jugoslavenska delegacija u bečkom parlamentu uložila je sve svoje sile, da odstrani od mornara prijetnju teških kazna austrijskoga militarizma. 8. listopada 1918. uložili su dr Korolec, dr Dulibić i dragovi interpelaciju na ministra predsjednika i ministra rata, u kojoj traže, da se izradi abolicija procesa. Dan kasnije odgovorio je ministar feldmaršal von Czapp u ime ministra predsjednika i u sporazumu s vrhovnom austrijskom vojnom komandom vrlo bahato i samosvijesno. On je kazao, da je čin mornarâ bio jedan od najtežih nasilnih pobuna protiv dužnosti vojničke discipline, a ne nevažna stvar, kakvom je interpellanti

prikazuju, te da će biti kažnjen što moguće strože. Ta izjava ministra izazvala je čitava buru kod socijaldemokrata i Slavena. Ministra je odmah 11. listopada kod govora protiv izjave Hussarekove vlade odgovorio naš prvak dr Ante Dulibić (to je bio zadnji govor hrvatskoga nar. poslanika u Reichsrathu) te pred čitavim parlamentom iznio potanko prikaz kotorskih događaja. Dr Dulibić je konstatirao, da je od austrijskih vlasti onemogućena pošiljka brzogova, kojim se tražilo od vladara pomilovanje četvorice na smrt osuđenika, te je nakon konstatacije, da nista više ne može da omeće oslobodjenje Jugoslavena, višesatni govor završio pokrikom: „Čas naše

slobode i ujedinjenja je kucnuo!“ — što je izazvalo ogromno odobravanje kod Čeha i Jugoslavena.

Budući da se caru Karlu previše ljuljalo prijestolje; kušao je na sve strane da obasipje „vjerne narode“ iskazima „Svoje milosti“. Tako je iz Schönbruna 17. listopada 1918. izdao zapovijed na komandanta ratne lake u Ercegovnom, kojom nareda je obustava postupka protiv 333 optuženika, dok bi se 31 mornar još imao da procesira. Ta abolicija je došla čisto bespotrebno i prekasno. Isto tako je i interpelacija dra Korolca od 22. listopada bilo samo akt demonstracije, kojim se zantjevalo, da se aboliра postupak i protiv ostale tridesetorice optuženika. Konačno listopada donio je svima slobodu!

Pred izborima u Japanu

Uza sav veliki tehnički napredak ostao je Japan do nedavna tipična država feudalizma. Ne samo da je o kakvoj demokratizaciji državnog ustavnog života bilo upravo malo govora, nego su i opće socijalne prilike silno žalosne. Glasovita je n. pr. socijalna nejednakost u agraru. Po statistici iz g. 1921. u Japanu je 5,455,681 seljačkih kuća-obitelji. Od toga je 1,661,090 (31%) vlasnika svog obrađenog zemljišta, a od ostalih 69 postotaka ide 11 na kolone, koji imaju nešto i svoga imanja, dok je 28 procenta čistih kmetova. Po jednoj novoj statistici — neslužbenoj — bilo bi u Japanu od 4,800,000 seljačkih posjednika čitavi milijun i pot čistih kmetova i 2,500,000 malih posjednika sa 1 do 2 hektara zemlje. Agrarne prilike dakako da onda nijesu nimalo dobre čak ni osrednje te nužno vode do sve to veće proletarijacije japanskoga seljaka, koji osim drugoga raste demografski vrlo jako te množenje pučanstva predstavlja jedno od glavnih pitanja Japana. Prilike u industriji se nimalo ne razlikuju.

Japan ima parlament, koji je biran na vrlo nedemokratski način, jer nema još uvijek općeg i jednako prava glasa. Političke stranke su do nedavna bile samo dvije, a razlikuju se po pogledu na vanjska politička pitanja, na odnošaje s Kinom, a osim toga i po — svojim biračima. Današnja vladina stranka

Sejakai, koja je, recimo, agrarna, a naročito feudalna, ima skoro sve svoje izbornike na selu, dok današnja opozicionarna stranka Minseto daju glasove trgovcima i gradovi. Ova posljednja stranka nastala je tako, što se nedavno od vladine stranke Sejakai odcijepila jedna frakcija, koja se sa opozicionarnom strankom Keiseikai udružila u današnji Minseto. Radi rascjepa je vladina stranka izgubila većinu te je položaj kod raspusta parlamenta bio ovaj: vlada 280, opozicija 220, neopredijeljeni 50. Ministarstvo Tanake je stoga za 20. februara raspisalo izbore.

Tanake se nada, da će kod izbora dobiti većinu, najviše radi nešto naprednijeg izbornog reda, koji je izradio. Do sada je Japan imao samo tri milijuna izbornika, a kod izbora 20. februara će imati biračko pravo glasa deset milijuna državljanâ, jer će od sada imati pravo glasa svaki 25-godišnji muškarac, koji se sam uzdržava. Tanake je za izbore učinio i generalnu vježbu. Sredinom januara proveo je na temelju novog izbornog reda izbore za pokrajinske sabore. Od pokrajinskih 1239 mandata dobila je Tanakova stranka 580, opozicija 500, a radnička stranka 27. Činjenica, da je u političkom životu Japana počela da se afirmira jedna treća, i to progresivnija stranka, svakako je značajna.

Politički položaj

Nakon propasti prvobitne kombinacije sa ulaskom radićevaca u vladu došlo je opet na red obračunavanje između Marinkovića i Davidovića, te je ovaj spor imao konačno riješiti demokratski poslanički klub, koji je uz općenitu napetost svih političkih krugova počeo zasjedati 28. pr. mj. No toga dana radi premalenoga broja prisutnih nije sjednica održana.

30. pr. mj. počela je prava rasprava pod predsjedanjem Davidovića, koji je prvi govorio tvrdeći, da se pokazuje potreba novog unutarnjeg grupisanja svih demokratskih elemenata, zbog čega se pokazuje u

i Radić s njima raditi iskreno i da ih ne će u zgodnom slučaju napustiti. Prije toga ne može se praviti zajednički klub. Ne smije se dozvoliti, da se stvara tabula rasa i da onda ponovno bude demokratskoj stranci oduzeta iz ruke inicijativa i situacija.

Nakon toga je Milan Grol govorio za koncentraciju sa Pribičevićem i Radićem, Pavle Cuburović protiv, bivši ministar dr Velja Velić za, sadanji ministar dr Anđelinović protiv i t. d.

Nakon trodnevnoga raspravljanja našla su se konačno jedako kao i na početku jedna protiv drugih protivuslovna mišljenja Davidovića i Marinkovića, t. j. protiv ili za održanje koalicije s radikalima. Konačno je predsjednik kluba Davidović predložio na glasanje rezoluciju, u kojoj se traži, da se na osnovu zaključka kongresa provede „koncentracija demokratskih elemenata“; zatim da Ljuba Davidović ima „nastaviti i ubrzi pregovore sa svim parlamentarnim grupama u cilju ostvarenja mogućnosti za obrazovanje jedne koncentracione vlade, koja bi zamijenila današnju vladu“; da „demokratski predstavnici u vladi u tu svrhu i poradi jasnooga postavljanja pravih odnosa i olakšanja ovoga zadatka stave na raspoloženje predsjednika kluba svoje položaje u vladi; da Ljuba Davidović sa seljačko-demokratskom koalicijom povede odmah pregovore za što ažu saradnju.

Davidović je očekivao, da će rezolucija biti jednoglasno primljena, ali prilikom glasanja na njegovu veliko iznenađenje glasovalo ih je 21 protiv, a samo 36 za rezoluciju. Među protivnicima Davidovićeve teze nalaze se i Kosta Timotijević, dr Kumanudi, Andrija Radović, Milan Ž. Jovanović i dr Ilija Šumenković, koji su radili u demokratskoj stranci od dana njegova osnutka. Četvorica zastupnika nijesu sudjelovala kod glasanja, i to: Pečić, koji se nalazi radi liječenja u inozemstvu, Agatonović, Dragan Jovanović i Milenko Glišić. Sva četvorica su pristaje Marinkovićeve teze. Prema tomu imade Marinkovićeve uza sebe 25 zastupnika iz demokratskoga kluba. Ako se k tomu pribroji 18 zastupnika muslimanskih, koji spadaju u Demokratsku Zajednicu i koji su ušli u Davidovićev klub, onda Marinković imade većinu. Radi toga upravo borio se Davidović, da ova stvar ne dođe pred Demokratsku Zajednicu, jer je znao, da bi tu ostao u manjini. On se stavio na stanovište, da o tome predmeta najprije raspravlja i doneše odluku demokratski klub bez muslimana, da tu dobije većinu i da tako može vršiti pritisak na dra Sphu.

Nakon ove rezolucije predali su ostavku svi demokratski ministri: Marinković, Kumanudi, Šumenković, Miljović i Anđelinović.

Muslimani nijesu povukli konsekvencije, već su na sjednici svoga kluba jednoglasno zaključili, da „nema razloga, da dr Spho podnese ostavku, jer smatra, da, i ako je stanje u zemlji teško, da prilike pod

današnjom koalicijom vladom koje će postepeno na bolje, naročito u poboljšanju državne uprave, saniranju ekonomske krize, jačanju naše vanjske situacije i smirivanju rasplrenih strasti. Posljedice ovoga rada opažaju se primjerice u Bosni i Hercegovini, gdje se poslije dugovremene međusobne borbe pokazala na obim stranama dobra volja za zajednički rad na opće dobro."

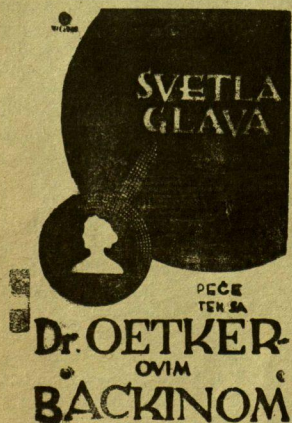
Ostavka demokratskih ministara nije još usvojena. Oni su se sporazumjeli sa Vukičevićem, da vlada još ostane, dok se ne donese zakon o porezima, a eventualno i dalje. Demokratski ministri ostali formalno pod ostavkom, o kojoj će se kasnije rješavati. Dr. Kumanudi izjavio je novinarima, da će demokratski glasiti i za porezni zakon i za proračun, a na upit novinara: „Pa što sve ovo znači?“ — odgovorio je: „Počekajte, objasnit će vam se. Narod ima zagonetke, pa može postojati i u politici zagonetka!“

Poslije svih ovih navedenih događaja, odluka i izjava zaključuju politički krugovi, da vlada ne će dati ostavke, dok se ne izglasa poreski zakon i proračun, a vjeruje se u mogućnost, da će demokratski ministri povući ostavke. Oni će i dalje, i ako su u ostavci, vršiti svoju dužnost.

S druge opet strane sve upornije se tvrdi, da će već nakon izglasanja zakona o porezima Vukičević predati ostavku čitave vlade, pa da će, ako ova bude prihvaćena, doći do sastava nove vlade, a možda i do novih izbora.

Novo knjige i listovi

Dr. Andrija Živković, sveuč. prof.: **Problem etičke kulture.** (Mostar 1927. Savremena pitanja, svezak XXVI. str. 83, cijena 10 Din.) Ovak najnoviji svezak knjižnice Savremenih pitanja donosi u stvarnoj obradbi prof. dra Živkovića postanak, razvoj i prikaz l. zv. etičke kulture, koju kod nas razvija Vidovićev pokret. Kako je taj pokret osnovan na zasadama, koje se na vjeru ne će ništa da obziru, a katoličkoj je vjeri i Crkvi naročito protivna, prikazuje prof. dr. Živković njegove slabe strane i razotkriva frazerstvo njegovog osnivača. Obzirom na propagandu, što je posvuda šire Vidovićevci, poslužiti će ova knjižica izvrsno kao ustuk protiv Vidovićevog areligioznog etičkog „preporoda“. — Naručuje se kod Tiskare franjevačke provincije u Mostaru ili kod Narodne Prosvjete u Zagrebu.]

SVETLA GLAVA
PEČE TEN SA
Dr. OETKER
OVIM
BACKINOM

Najbolje iskušane recepte šalje na želju besplatno i prosto od poštanskih pristojba.

Dr. Oetkera ilustrovana knjiga recepta sadržaje cirka 200 prvorazrednih recepta sa 51 slikom. Cijena Din 5.- dobiva se svagdje. U slučaju, da je ista rasprodana, tražite ispravno od Dr. Oetkera, Maribor.

Jesam li platio pretplatu?

† Msgr Ivan kanonik Mirić

U ponedjeljak 30. januara predani su u naručaj hladnoga groba zemni ostanci Mons. kanonika Ivana Mirića. Promatrajući onu tužnu povorku, koja je pratila na vječno počivalište dragoga pokojnika, nije se moglo izbjeći jakom utisku, koji je zahvaćao gledaoca. Sama pratnja odavala je sva čuvstva, kojima je ona bila prožeta, čuvstva boli i velikoga poštovanja. Neka intimnost, neki zajednički osjećaj obuzimao je sve prijatelje i štovatelje, koji su iskazivali zadnju poštu odličnom svećeniku.

U ovo doba prevlasti krute materije nad duhom, kad se gotovo prezire uzvišeno dostojanstvo svećenika i njegovu uzvišenu misiju u narodu, zadnja počast, iskazana kanoniku Miriću, bila je divno priznanje, koje je plemenitiji dio ljudstva uvijek znao davati svećeniku.

Kanonik Mirić istinu je to potpuno i zaslužio, jer je on bio, tako rekući, živa apoloģija katoličkoga svećenstva i uzvišenosti one osobe, koja je obilježena svećeničkim dostojanstvom!

Ličnost kanonika Mirića bila je poznata na krugovima svećenstva naše pokrajine, a malo tko u šibenskoj biskupiji nije poznavao dobrog Don Iva!

Opća je odlika, po kojoj se poznavalo kanonika Mirića, opće mnijenje, koje je svatko gojio u njemu, da je bio dobar svećenik. Ovak u mislili o don Ivi njegova braća svećenici, odlični svjetovnjaci i naš prosti puk, koji ga je volio i duboko štovao, jer je u njemu gledao svetoga svećenika.

Cijeli je život kanonika Mirića ustrajno, nepokolebivo koracanje k uzvišenom cilju, na koji ga je bio pozvao od mladih godina božanski Učitelj. Svaka se crta njegova života ponavlja vjerno vazda i svuda u najvjernijem izdanju, u zvaničnom djelovanju poslanstva, koje mu je dao Učitelj. On se nije nikad, ni na čas, ovom uzvišenom poslanstvu iznevjerio.

Svoju svećeničku službu započeo je god. 1877., kao kapelan u Zlarinu, pa je nju vršio do zadnjih dana svoga života, sve, dok mu tjelesne sile nijesu smaleksale.

Đušobrižnički rad za njega je bio ideal. Nije poznavao umora, ni poteškoća ni neugodnosti u vršenju pastirske dužnosti. Ona duboka svijest, koja je bila u njemu tako živa, da treba spašavati duše i dragomu činiti uvijek dobra, djelovala je u njemu kao kakva neizreciva sila, kao kakva divna okrep. U najtežem pastirskom radu uvijek je njegovo plemenito srce bilo prepuno radosti, čutjelo se zadovoljno radi više Božje utjehe. U gorkim časovima svećeničke službe, koje uvijek okasi mnogi revni svećenik, don Ive je bio vođen od neke vrhunaravne moći duha, od velike apostolske ideje, a sve je drugo smatrao za neznatno.

Trideset godina pastirskoga rada župnika Mirića bilo je za vjernike Jezera, Vrhpolja, Primoštena i Tiješna — mjesta njegove revne i brižne pastve — trideset godina osobitih nebeskih milosti, koje je Bog dijelio po ovome svetom svećeniku onom dobrom puku. Sve ove župe, koje su bile sretno, da im je don Ive

bio župnik, i danas ne prestaju blagoslivljati njegov apostolski rad. Još i danas u srcima onih vjernika plamt ljubav za ovoga dobrog pastira. Ako je don Ive ostavio župu te se god. 1907. primio časti kanonika stolne bazilike u Šibeniku, učinio je, da se odzove pozivu svoga biskupa, koji je trebao njegova savjeta i suradnje. Oh koliko je puta dobio pokojnik ganutim srcem, nekom neutaživom nostalgijom, kao kanonik, kao biskupov vikar, vapio za župom! „Oh da mi se povratiti na župu! Pošao bih u najzabavnija sela, da radim i živim za puk!“ — uzdisao je.

Kao kanonik bio je uvijek na diku kaptola. Shvaćao je skrupuloznom i profinjnom savješću dažnosti te se nije nikad otimao nikakvom radu, što mu je povjeravao njegov biskup. Sve je vršio neobičnom pronicavosti, pogodnim kriterijem, a nadasve osjećajem i ljubavlju.

Podignut do visoke crkvene časti ostao je uvijek skroman i blag svećenik. Skromnost je baš bila ona njegova osobina, koja ga je uzdizala nad druge i činila svakome milim.

Tko pozna njegov svećenički život, nema nego riječi udivljenja i iskrena priznanja radi blagosti, koju je don Ive svuda pokazivao, na propovijedaonici, a ispovijedaonici, kod bolesničke postelje i u katekizovanju, te u općenju za puk.

Zbog njegovih vrline god. 1911. metropolita Dalmacije povjerio mu je veoma važnu zadaću imenovavši ga rektorom centralnoga bogoslovnog zavoda u Zadru. Skromni je kanonik Mirić bio visoko uzdignut, te postavljen, da prvom crkvenom zavodu naše pokrajine, kao uzoran svećenik, svijetli i pokazuje mladeži, koja se pripravljala u onom sjemeništu za svećenički život, pravi put te prelje u ona mlada srca svoga duha i svoje topline.

Samo je četiri godine kan. Mirić vršio ovu delikatnu i odličnu službu, jer se god. 1915. povraća k svome kaptolu. No njegovo rektorovanje u Zadru ostaje ubilježeno u srcima sada revnih i dobrih svećenika po Dalmaciji, koji su svoga rektora iskreno voljeli, a nadasve cijenili.

On je posjedovao u srcu neku vatru za Božje stvari te nije mogao, a da sveto ne djeluje na dragoga.

Uvijek se spominjem onoga dana, kad sam mu se prvi put približio kao mladi student bogoslovlja. Primio me je u svom domu, koji je bio uvijek širom otvoren za svakoga svećenika i klerika, nekom toplinom i radošću, da je na moju mladu dušu silno djelovalo. Njegova dobrota i svećenička ozbiljnost tako me je osvojila, da sam kroz malo dana boravka u njegovom domu mnogo naučio, više nego iz knjiga. Don Ive je zaista poučavao mlade klerike i svećenike živim primjerom i pobožnošću.

Oh kako su bili ugodni dani i obilni poukom, koje sam ja i drugi moji kolege sproveli u domu župnika Mirića! Mi smo se nalazili kao u očinskoj kući. Promatrajući njegov svećenički i dušobrižnički život znali smo se oduševljavati za uzvišenu službu svećenika. Nije on doktrinirao ni teoretski raspravljao, ali je njegova žarka pobožnost, molitva, ponašanje, ona ljubav i toplina na

srca sugestivno djelovala, i mi smo uvijek polazili iz kuće don Ivine bolji i sve više zaneseni za svećenički život.

Don Ive među svećenicima, pa i najmlađima, uvijek se smatrao prijateljem i bratom. Nijesu mu imponirale časti, koje je obnašao, ni ona najveća, kojom ga je odlikovao sv. Otac Papa, kad ga je imenovao svojim kućnim Prelatom. On je među svećenicima bio samo svećenik, brat i otac. Svećenici su ga voljeli, istinski voljeli, jer su u njemu nalazili i savjetnika i prijatelja i oca.

Sve ga je zanimalo, svaku je stvar, koja se ticala crkve i svećenstva, primao k srcu. Tuđa bol bila je i njegova, te je požrtvovno drugoga pomagao, ali ovo je uvijek ostajalo tajno i nepoznato.

Djela kanonika Mirića otvorena su knjiga života svećenika, koji je visoko dizao svoje svećeničko dostojanstvo, te je imao pred očima sveti cilj, kako da udovolji svome uzvišenom svećeničkom pozivu. Šibenska biskupija, kao što i ubava varoš Supetar, koja ga je 18. III. 1855. dala svijetlu, ponosit će se sa odličnim pokojnikom te će ga ističati poznijim svećeničkim generacijama kao sjajan primjer besprijekernoga svećeničkog života, pastirske revnosti, istinske pobožnosti, neobične skromnosti i poniznosti i velike ljubavi prema narodu, komu je služio svim zaradom svoga plemenitog srca.

Tek pred njegovim odrom mogu izastiti ovu riječ pohvale, sada, kad drugoga kanonika već nema među nama. Za života, za njega, koji je zazirao od svake pohvale i uzvišavanja njegove osobe, pa polazio to i od onih koji su ga sinovski ljubili, nije bilo moguće, jer bito vrijedalo njegovu skromnost i ražalostilo njegovu svetu dušu.

Sada, kad nas je ostavio, pred njegovim zatvorenim grobom njegovi štovaoći i prijatelji lijevaju uz iskrene pohvale i duboku harnost i tople suze boli te će uvijek blagoslivljati njegovu svetu uspomenu.

Stovalac

SPROVOD. — BROJNE SAŽALNICE. — ZADUŠNICE.

U ponedjeljak 30. pr. mj. bio je zbilja impozantan sprovod zemnih ostataka dragoga i nezaboravnoga pokojnika. Tom prigodom se najbolje moglo vidjeti, koliko je on u gradu bio popularan, ljubljen i štovan. Osim svega gradskoga svjetovnog i redovnog svećenstva, redovnica, klerika i đaka sjemeništa te lijepoga broja vanjskoga dušobrižnog svećenstva sprovodu su sudjelovali brojni predstavnici svih vlasti, korporacija i društava te svih slojeva građanstva, koje je opet duž čitavoga puta pravilo gusti špalir, i ako je to bio obični radni dan. Sa strane lijeva vršilo je počasnu stražu i na sprovodu i za vrijeme zadušnica u katedrali šest monturiranih Orlova. Sprovod je vodio presvij. biskup dr. Jerko Mileta. Svećane zadušnice u katedrali uz pontifikalnu asistenciju presvij. biskupa otpjevao je prepozit Msgr Truta, dok je odriješanje dao presvij. biskup. Na groblju se u ime svećenstva od njega oprostio vrlo toplim i dirljivim govorom nač. kanonik preč. g. don Rudolf Pian. Još su mu upravili svoj zadnji pozdrav i veličali njegove rijetke vrline: umir. kot. škol. nadzornik g. St. Sinčić u ime rodnoga Sunetra i kao stari znanac i prijatelj, bank. direktor g.

A. Meznarić u ime Katoličkog Narodnog Saveza i svih mjesnih katoličkih društava i ustanova, odvjetnik g. dr. S. Vlačić u ime Tiješana i kao njegov gojenac te industrijalac g. Vl. Kulić u ime Hrv. Pučke Stranke, kojoj je dobar pokojnik od prvoga početka bio vjernim pristajom.

Osim uciviljene obitelji i Stolnoga Kaptola najavili su smrt vrloga pokojnika posebnim osmrtnicama Kat. Nar. Savez, komu je on bio osnivačem i prvim višegodišnjim predjednikom, te Hrv. Kat. Orao, komu je on od osnutka bio ne samo veliki dohrotvor i prijatelj, već i oduševljen član-starješina. — Obitelji i Kaptolu stiglo je bezbroj brzojavnih i plemenitih sažalica sa svih strana od brojnih njegovih prijatelja, znana i štovalaca. Svi se o niemu

najpohvalnije izrazuju, svima je on bio svet, pobožan, značajan, uzor-svećenik, svi žale njegov gubitak, svi su uvjereni o tome, da je Gospodin, koga je toliko ljubio, za koga je toliko radio i žrtvovao, plata njegova velika u nebu!

31. pr. mj. bogoslovno sjemenište u Splitu dalo je odslužiti zadušnice u zavodskoj kapeli za svoga bivšeg rektora. — 4. t. mj. hrv. kat. žensko prosvj. društvo „Zora“, komu je pokojnik bio prvim duh. vođom, dalo je odslužiti zadušnice u crkvi sv. Franje, i to najavilo posebnom osmrtnicom. — 6. t. mj. svećenika kongregacija priredila je u katedrali svečane zadušnice za svoga odličnog člana, kojima je prisustvovao i presvij. biskup.

Vječni mu pokoj!

Nove otimačine i nova nasilja

„Pučki Prijatelj“, glasilo naše braće u Italiji, u zadnjem broju donosi, da je hrvatski đački konvikt u Pazinu predan talijanskoj dobrotvornoj kongregaciji u Pazinu. (Congregazione di Carità). Time je 20.000 lira u novcu, što ih je sakupio naš narod u Italiji za svoje đake, i krasna zgrada, sagrađena za uzgoj hrvatske inteligencije u Istri, oteta hrvatskom narodu u Istri i izručena talijanskoj ustanovi, koja će je upotrebljavati za potalijancivanje hrvatske djece i za uzgajanje janjčara.

U isto vrijeme traži talijanska vlada, da joj se dozvoli u Dalmaciji otvarati zabavišta glasovitog iredentističkog društva „Lega Nazionale“.

U Štivanu na otoku Cresu popravila se cesta, na kojoj su zaposleni ondješnji seljaci. Poslovođa je

ovih dana pozvao sve radnike na okup i naložio, da istupe iz grupe svi oni, koji su ove godine primili hrvatske knjige „Društva sv. Mohora za Istru“. Kad se to dogodilo, tada im je rekao: „Tko od vas sve te knjige ne spali, ne smije doći više na posao“. Seljaci su počeli prigovarati, da se te knjige tiskaju u Italiji, da prolaze talijansku cenzuru i da je hrvatska štampa dozvoljena. „Dobro — rekao je poslovođa — kad je dozvoljena, čitajte, ali zarade ne će imati više niti jedan, koji prima i čita hrvatske knjige!“

To se događa u 20. stoljeću i u državi, koja se hvali dvijetisućgodišnjom kulturom i koja je na mirovnim konferencijama smatrala uvredom zahtjev, da dade garancije za postupak s narodnim manjinama!

Starokatolici i Krapanj

Agitacija starokatolika za prelaz na njihovu sektu ne prestaje. Ovoga puta 2. veljače nije došao Petrić nego je posuđe sibi slična apostata Laju Kružičevića. Kako čujemo, bilo ih je desetak i, da se nije kolovođa pobrinuo za pucanje, ne bi se bilo ni znalo ni za Laju, ni za njihovu misu ni za otpadnike. Utješljivo je, da su ljudi progledali i počeli se sramiti. To znači, da se još nije bacila ni vjera ni obraz pod noge. Ta što istinu znači sav ovaj pokret? Na čelu su mu raspopice i rasfratrie, koji prezevši zakon Božji i crkveni, pljunuši na svoje svete obveze i dužnosti, žele nesmetano da slijede svoje strasti. Ta mnogi od njih su imali posla sa sudom i polleljom! Pa takvi da budom preporoditelji i moralni učitelji pučke? Za njima se povajda ne kreposni i

uzorni kršćani, nego oni, koje isto tako strast, koristoljublje ili svađa budi proti svetoj Crkvi i onoj vjeri, koja osuđuje njihovo življenje.

Poput vala, koji se širi, baciš li kamen u more, tako se širi prijetnja proti svećenstvu i Crkvi, da će otpasti od vjere. Ovo je žalostan i nezdrav pojav. Kao što je hajduštvo znak niskoga stanja čudoređa u narodu, tako je i ovaj pokret samo znak, da je duboko pao i strah Božji i poštenje, jer na koncu uvijek je tako bilo, da su otpadali ili najgori ili neuki, zavedeni od zlihi!

Stoga je dobro, da se Krapljani srame za svoje otpadnike. No svima treba da nam sve ovo bude mnogo i mnogo žao, jer je i ovo jedan dokaz više o nazatku i nezrelosti našega naroda, kakav se pokazao u svojim porocima iza rata.

Iz Šibenika i okolice

Papin dan. U nedjelju 12. t. mj. navršuje se šest godina krunisanja sv. Oca Pape Pija XI. Ta šestogodišnjica svečano će se proslaviti širom katoličkog svijeta. U stolnoj bazilici sv. Jakova bit će svečana pontifikalna sv. Misa u 10 $\frac{1}{2}$ sati ujutro. — Hrv. Kat. Orao i Hrv. Kat. Orlica priređuju uvečer u 6 sati u prostorijama Badžane prigodni svečani sastanak.

Uspomene na N. Tomazea. U zadatakom koledaru *Il Dalmatico* za ova godinu zabilježio je g. S. Artale dvije lijepe uspomene o našem građaninu. On je kao student u Splitu

sjedio za klupom, na kojoj je Hugo Foscolo, glasoviti pjesnik *Grobova*, zabilježio svoje inicijale, a prezirao je sastavke iz rimske povijesti. („Što ga ja nesretan imam s Pironom?“). Tomazeo kao slijepac primio je neizrjecive utjehe od svoje žene, prigodom smrti pjevao joj pjesme i brzo ju je slijedio u grob. U Settignanu zajedno počivaju.

Amnestija kažnjnika u šibenskim tamnicama. Prigodom rođenja princa Tomislava amnestirana su i iz šibenskih tamnica 42 kažnjnika. Amnestiranim kažnjnicima, sakupljenima u velikoj tamničkoj dvorani,

održao je predsjednik suda g. dr. Ante Dalibić govór o značenju amnestije. Bilo je tada veselih poklika i radosnih prizora.

Mjesna organizacija „Crvenog Krsta“ sakupila je popis svih obitelji postradali u nerodnim krajevima, kojima bi Oblasni Odbor imao da u najkraće vrijeme pripomogne.

Hodočašće na Trsat. Na Duhove ove godine, t. j. od 26.-28. maja priređuje se hrvatsko hodočašće na Trsat, k drevnom i slavnom svetištu bl. Gospe. Učesnicima bit će pružena prilika, da iz Sušaka tom prigodom pođu na izlet do Krka. Moći će prisustvovati zborovanju proti pijanstvu „Jadranska Plovidba“ već je izdala naredbu o polovičnoj vožnji na parobrodima, a slična naredba ima i za vožnju na željeznicama. Prijave se već primaju. Potanje obavijesti davaja župski uredi. Ovdje u gradu: gradski, varoški, i dolački župski ured.

Promet kroz 1927. u šibenskoj luci. Kroz prošlu godinu došlo je u luku 3.650 brodova sa 750.000 tona n., a otplovilo je 3.643 sa 750.000 tona n. Izvezeno je oko 2 miliona tona robe, a uvezeno oko 500.000 tona.

Nesreća. Pred par dana nestalo je s parobroda „Pašman“ kormilara Petra Buškolića, 46 godina stara iz Privlake. Kako se posumnjalo, da je nesretno svršio u mora, spušten je odmah ronilac, koji je zbilja pronašao lješina. Sadska je komisija ustanovila na lubanji udarac, zadan tupim predmetom. Sa svim mornarima živio je u miru. Vode se izvidi, da li se radi o zločinu ili nesretnom padu.

Društvo za saobraćaj putnika. Na odborskoj sjednici od 25. pr. mj. izabrani su potpredsjednicima prof. M. Ježina i bankovni direktor A. Meznarić, za tajnike prof. B. Marčić i don K. Stošić, a blagajnikom g. J. Jadronja.

Demokratska stranka održala je 29. pr. mj. u Hotelu „Krka“ izvanrednu glavnu skupštinu za izbor upravnog odbora, jer se dosadašnji predsjednik u suglasju s članovima upravnog odbora bio još prije odrekao. Skupština je odobrila zajednički istup na općinskim izborima sa SDS i vezanje liste sa HSS te ponovno izabrala dosadašnji upravni odbor s dr. V. Smolčićem kao predsjednikom na čelu. Na koncu je prihvaćena rezolucija, kojom se potpuno odobrava rad šefa stranke g. Davidovića. Sa skupštine mu je poslan i brzojavni pozdrav.

Odlikovani. Nedavno je brigadni general inžinj. g. J. Malešević, koji se već dugo nalazi u Šibeniku, odlikovan ordenom sv. Save II. stepena, a pukovnik žandarmerije g. Lj. Mihačević zlatnom medaljom za revnosnu službu.

Na glavnoj skupštini udruženja mjesnih vlasuljara i brijača, održanoj 29. pr. mj., izabrana je ova uprava: Predsjednik g. I. Svirčić, ppredsjednik g. M. Ostojić, tajnik g. A. Krečak, blagajnik g. A. Mrdjen.

Nastradao parobrod „Avala“, 4. t. mj. vodio je parobrod „Avala“, vlasnost g. Urakala i Kožula 20 vagona cianamida iz Dugoga Rata za Šibenik. Kod uvale „Magarne“ na otoku Zlarinu nenadano je u 5.30 sati jutrom nastala strašna eksplozija cianamida. Kapetan g. J. Parić, koji je

upravo spavao, izbačen je jakim udarcem iz postelje i teško ranjen. Mornari su ga onesvješćena iznijeli iz kabine. Kod te nesreće nestalo je mornara Tome Slanina iz Ugljana. Sumnja se, da je ostao prigrtačen pod mašinom. Teže su ranjeni još Dinko Vedrić i Križo Bačoka, a lakše Paško i Josip Veršić. Ostali su neozlijeđeni. Parobrod je uslijed eksplozije potpuno izgubljen. Paluba je sva srušena. Brod je krmom potonuo. Iza eksplozije pojavio se požar, koji je toliko sati harao brodom. Parobrod je osiguran za 600.000 dinara.

Putnici u Šibeniku kroz prošlu godinu. Kroz prošlu godinu doputovalo je u Šibenik parobrodima 76.800 putnika, od toga 1.800 s inozemnim parobrodima. Iz Šibenika je otputovalo 69.900, od toga 1.900 s inozemnim parobrodima.

Provalnik. Natrag nekoliko dana policija je uapsila neposnoga provalnika Sofonija Kukulja, limara iz Šibenika, i njegova pomoćnika mearskoga pomoćnika Duju Maričića. Ovi mladi provalnici imali su sav potreban provalnički alat, a pripremali su se, da izvrše čitav niz provalničkih krađa upravo po zanatu. Poštteni majstor Kukulj izveo je u nekoliko dana već dvije provale u dućanu g. D. Gotliča, provala u dućanu g. M. Jakovljevića i oštetio ga za 4000 dinara. Nije mu uspjela provala u dućanu g. Bugianesi-a. Veći dio ukradenoga materijala pronađen je.

Uapšeni kradljivci zlata Gospe van grada. Napokon se došlo u trag nepoznatim provalnicima, koji su još 16. srpnja pr. g. pokrali u crkvi „Gospe van grada“ zlata i inih dragocjenosti u vrijednosti od više hiljada dinara. Oružnicima u Katunima uspjelo je, da uapse nekoga Slatina Matu iz Marine kod Trogira, koji je priznao, da je sudjelovao u krađi Gospina zlata. Odmah je doveden automobilom u Šibenik, gdje je policiji uspjelo, da od njega doznade i za imena drugih provalnika. Tako je odmah uapšen Čolović Dušan iz Mađaline, kod koga se našlo nekoliko zlatnih predmeta od velike vrijednosti. On je ovom prigodom priznao, da je još počinio nekih 7 većih krađa na parobrodima, koji su dolazili u Šibenik. Vođa ove provale bio je Knez Nikola, koji se nalazi u splitskoj tamnici pod sumnjom sudjelovanja u grabežnom umorstvu na solinskoj cesti, te će biti dopremljen u amošnje sudsne tamnice. Ime četvrtoga provalnika ne možemo još javiti, budući još nije uapšen.

Iz Streljačke družine, 22. pr. mj. održala je Streljačka družina u Šibeniku svoju glavnu godišnju skupštinu. Skupštinu je otvorio predsjednik ppukovnik g. M. Radović. On je kod izbora uprave ponovno izabran za predsjednika. Streljačke vježbe polaze skoro sami daci. Istoga dana je bio otvor novoga strjelista i prvo gađanje.

Slika za Gradski muzej. Gosp. Ante Ungaro prošlih dana izložio je u dućanu G. Radića uljeni portret Kristofa Martina Degenfelda, koji je sam izradio i darovao našem historičkom Muzeju. Degenfeld, poznata svjetska ličnost u sedamogodišnjem ratu, a za Šibenik vrlo zaslužan, jer ga je za velike navale Turaka g. 1647. mudro i hrabro oslobodio. Sve do god. 1906. današnja tvrđava Šubićevac zvala se

njegovim imenom. Gosp. Ungaro izradio je sliku po jednoj akciji, koja prikazuje Degenfelda u oklopu i s kolajnom, s velikim očima i energičnim izrazom vojnika. Ovom prigodom napominjemo, da bi se i drugi građani sjetili Gradskega Muzeja i pomogli ga na razni način. To bi morala u prvom redu učiniti općina, koja nažalost nije prošle godine ni pere dala Muzeju, iako je u svoje doba jednoglasno bila votirana lije-pa svota.

Darovi u fond našega lista: Adalbert Šponar, bank. činovnik u Šibeniku Din 20. — Don Ante Radić Din 20, da počasti uspomenu pk. Msgr Ivana kan. Mirića, a Din 10, da počasti uspomenu pk. Karmen Bartulica (Split). — Uprava im najhvalnije zahvaljuje, te ovom prigodom najtoplije moli i ostale prijatelje, da se svojim doprinosi sjele lista.

Kiosk kod Poljane. Nemamo ništa proti kiosku, koji je postavljen uz Poljanu, ali nam je začudno, kako je općinsko Uresno Povjerenstvo moglo dozvoliti baš na onom položaju, gdje svira često glazba. Osim toga ne znamo, zašto je odveć daleko od linije Poljane i nije s njom paralelan.

Tamane se ptice pjevce. Nije rijetko opaziti, da se na našim trgovinama javno prodavaju ptice pjevce, i ako je njihovo tamanjenje strogo zabranjeno lovačkim zakonom. Tako se na pr. nekidan moglo vidjeti ništa manje nego 12 kosovaca na prodaju. Neki ptičari bez milosrđa love pjevce oko klaonice i blizu Šabičevca. Vidi li policija, kad se prodaju ptice?

Za gradnju novoga sjemeništa, da počaste uspomenu pk. Mons. Ivana kan. Mirića, dopriniješe: Don Marko kan. Čorić (Zlozele), don Niko Markov i don Toma Ferina (Tijesno) po Din 100; Lovro Macura (Tijesno) Din 50, Mate Prgin Din 20 i Josip Jajac (Tijesno) Din 10. — Uprava im najljepše blagodar!

Dopisništvo Radničke Komore u Šibeniku. Radnička Komora za Dalmaciju uspostavila je za sjevernu Dalmaciju dopisništvo u Šibeniku. Dopisnik privremeno uređuje u prostorijama eksponzature Okružnog ureda za osipuranje radnika, zgrada srestoga poglavarstva. — Interesovane stranke se primaju svaki dan od 9 do 1 sata.

Iz naših krajeva

Gosp. Frano Ženko Donadini, uvaženi združni pisac i radnik, predsjednik Tomislavog Orlovsog Okružja u Splitu i teknući orlovski radnik, organizator katoli-

čkog radničkog strukovnog pokreta u Dalmaciji, vijećnik HPS u splitskoj općini, praktični katolik i iskreni rodoljub, prošlih dana u najintimnijem krugu proslavio je 50-godišnjicu svoga života. Uvijek je bila velika njegova ljubav za narod, njegovo plemenito srce uvijek širom otvoreno za one, koji stradaju i od njega traže pomoći, evom dušom uvijek revan i oduševljen za sve dobro i uzvišeno. Kao višegodišnji združni revizor propuovao je malne svu Dalmaciju i mnogo učinio za gospodarsko osvješćenje i podignuće naših sela. Piše u raznim listovima i časopisima, napose u „Zadrugaru“. Izdao je i par knjiga o zadrugarstvu. Ovom prigodom ostalim čestitarima i mi se pridružujemo, te želimo, da nam ga Bog još dugo poživi u sadašnjem oduševljenju i neumornom radu za katolički preporod našega naroda i njegovo gospodarsko unapređenje!

† Karmen Bartulica. Potpredsjednica HPS za Dalmaciju i našeg odličnog prijatelja, g. Dragutina Bartulica, industrijalca u Splitu, zadesila je velika žalost gubitkom ljubljene sestre Karmen, koja je koncem prošloga mjeseca u svijetu mladosti nakon duge i teške bolesti umrla te tako zamijenila ovaj svoj tužni zemaljski život boljim u vječnosti. Dok dobroj pokojnici želimo vječni pokoj, g. Bartulici i njegovoj obitelji izrazujemo svoje najiskrenije saučee!

NAŠI DOPISLI.

TIJESNO, 3. veljače 1928

Prigodom smrti kanonika Mirića.

Kroz cijelo vrijeme duge i teške bolesti preč. kapt. dekana u Šibeniku Mons. Mirića bio je ovdje svatko jako zabrinut za njegov dragocjeni život i Bogu se molio za svoga dobročinitelja. Mons. Mirić bio je naime za dugi niz godina naš najrevniji i najbrižniji župnik, pak zato od svakoga ljubljen i štovan.

Na tužni glas o njegovoj smrti svatko je bio veoma ganut i vaplo mu od Boga spasenje, koje je on stalno i postigao, jer je uvijek sveto živio i djelovao.

Danas su mu ovdje bile svečane za-dušnice sudjelovanjem bratovština, društva i cijeloga puka u najvećoj pobožnosti. Naš se župnik oprostio s dobrim pokojnikom toplim i iscrpljivim govorom, govoreći iz dna srca i duše sviju nas.

Vječni mu pokoj!

SALI, početkom veljače 1928.

Proslava krštenja princa Tomislava. Na amošnje ljude učinilo je ljep dojam, da je mladi princ na krštenju dobio ime prvoga hrv. kralja Tomislava. Ljudi to tumače kao dobar znak bolje budućnosti, gdje će i Hrvati biti ono, što bi morali da budu u ovoj novoj državi: ravnopravna braća, a ne podređenici, za koje se ne pita nego kad treba da nešto doprinesu, te preko kojih se prelazi, kako se ne bi smjelo prelaziti. Narod je proslavio taj čin službom Božjom, paljbom vatrometa i povorkama.

Slabo se mogu prodati osoljene srdjele. Nikako po 9 dinara kg. To je za pučanstvo primorja, pogotovo otoka, zadnji udar u ovo teško doba. Trebalo bi da se gospoda sjele sada, kada strada, i da dođu gg. zastupnici i donesu pomoći. Za izbornu amoš ih doba i štufi, a sada se skrivaju po ka-

vanama i kojekuda, a do nas ih nerca, da nam ublaže glad.

Politika: Stagnacija i velika apatija za sve. Ljudi se čute izvarani.

ORLOVSKI VJESNIK

Dan orlovske omladine 1928. Sva naša orlovska društva već su započela sa pripremama za proslavu ovogodišnjeg orlovsog dana, koji se slavi u nedjelju 6. svibnja t. g.

Prosvjetni rad. Za ovu godinu izradio je Hrv. Orlovski Savez tačan nacrt prosvjetnoga rada, koji se lijepo provodi po svim krajevima. Kao završetak zimskog prosvjetnog rada naših orlovskih društava bit će prosvjetna natjecanja. U pripremi ovakvih natjecanja razvija se svuda širi rad i uspješni se već pokazuju. Sama natjecanja nijesu ograničena samo na poznavanje orlovske ideologije i organizacije, nego i na pitanja općega prosvjetnog rada, koja se marno obrađuju.

Orlovska knjižnica. Zadaća orlovske knjižnice je, da pruži priručne knjige Orlovima i vodama orlovskih društava. Izdavanja ove knjižnice pružaju nam pravac rada i razvoja naše orlovske organizacije. Iza „Hrv. Orlovstva“, knjige, u kojoj je obrađena sustavno cijela ideologija i historija orlovsoga gibanja, izišlo je više knjižica tehničke i organizatorne naravi. Najnovije je izdanje „Tajnik“. Ova knjižica obrađuje sustavno cio rad, što ga imade vršiti tajnik društva. Povrh toga knjižica daje upute u cjelokupno knjigovodstvo, prikaz saobraćaja s oblastima itd. Cijena „Hrv. Orlovstva“ je za društva 10 Din, a za ostale 15. Cijena „Tajnika“ je Din 10.

Osnivanje društava. Sveudilj se osnivaju nova orlovska društva. Molimo prijatelje orlovske organizacije, da svakako nastoje, da prije osnutka društva pošalju par članova na koji orlovski tečaj ili da se u njihovom mjestu održi tečaj. U svakom slučaju osnutak treba najaviti okružju i Savezu.

Orlovski tečajevi. U Bjelovaru se održao tečaj 22-25. siječnja, u Donjoj Kupčini 26-28. siječnja. Pred nama je cio niz novih orlovskih tečajeva. Tako u Rakitovici od 3-5. veljače, u Sarajevu tehnički osam-dnevni tečaj od 11. do 18. veljače. Predviđeni su i daljnji tečajevi, koji će biti uskoro objavljeni.

Sletovi u godini 1928. U godini 1928. održat će naše orlovske organizacije niz većih orlovskih sletova. Pripreme su već u toku.

Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik Ante Huljev. - Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (Predstavnik: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

SALAMA

prve vrsti nova roba posve zrela dobiva se svagdje. Prve hrvaška tvornica salame, sušena mesa i masti

M. Gavrilovića sinovi d. d. Petrinja zastupstvo:

JOSIP JADRONJA ŠIBENIK (Dalmacija)

Originalan francuski
ECLAIR-VERMOREL
je najbolja prskalica na svetu.
Generalno zastupstvo:
BARZEL D. D. SUBOTICA
Ištita članovnik! Može se dobiti svagdje.

U Australiju
za Lira šterlinga 28.-
U Južnu Ameriku
za Lira šterlinga 19.-
otprema Agencija
Tražite upute.
JOSIP JADRONJA -- ŠIBENIK

PREGLED TOVARNIH LISTOVA I REKLAMACIJE.
Tovarni listovi sa minulim rokom znače izgubljeni novac!
Pregledani tovarni listovi znače nadjena novca!
MEDJUNARODNO OTPREMNIŠTVO JOSIP JADRONJA ŠIBENIK
Tovarni listovi pregledavaju se po stručnjacima besplatno, te se za najkraće vreme izdejstvuje povratak novca. — Najbolje kontrolno mjesto za izhadjenje svakovrskih želj. šteta. Pošaljite u vlastitom interesu tovarne listove, pre no što im protekne rok na pregledbu na medjunarodne otpremništvo **JOSIP JADRONJA ŠIBENIK**. Novac nalazi, ko tovarne listove daje pregledati.

Združna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

Podružnica Šibenik.

VLASTITA ZGRADA — — —
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, KOČEVlje, KRANJ, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLED.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Ulošci nad Din. 250.000.000 — — — — — Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAČUJE NAJPOVOLJNIJE,
OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.